

Bibliografia

→ Enviar a un conegut

EL FACTOR HUMÀ: Nelson Mandela i el partit de rugbi que va construir una nació.

Febrer del 2009.

Llibre de John Carlin, comentaris de **Cari Oriol Serres**, Barcelona, 8 de febrer de 2009.

Aquest gener ha aparegut aquest llibre. D'aquest llibre ja se n'està parlant molt i se'n continuarà parlant. Pot ser el llibre de l'any. N'ha sortit una versió en castellana de Seix Barral i una altra en català editada per La Campana amb traducció de Pere Núñez. L'autor, John Carlin, gran amic de Nelson Mandela, és un veterà col·laborador de "El País" en temes internacionals i ha estat cap del departament U.S. de "The Independent on Sunday". Ha publicat reportatges en mitjans tan diversos com "The New York Times", "Spin" i "The Observer (U.K.)". Durant sis anys ha estat corresponçal a Sud-àfrica. Mandela ha dit: -John Carlin ha fet una feina absolutament magnífica per a Sud-àfrica. "El Factor humà no és un llibre d'esports. És un llibre d'emocions. No obstant això, és en un partit de rugbi, quan en un clam de "Nelson", "Nelson", la multitud demanava perdó i acceptava, a través de Mandela, l'abraçada generosa de la Sud-àfrica negra. El rugbi, a Sud-àfrica, era l'esport dels blancs, els promotors de l'apartheid. Mandela, que havia passat vint-i-tres anys a la presó, va saber veure l'oportunitat d'evitar el que podia esdevenir una guerra civil entre blancs i negres. S'havia de celebrar la Copa del Món de Rugbi al seu país. Era la final de 1995. A l'estadi d'Ellis Park de Johannesburg els Springbok, tota blancs menys un, en Chester

Williams, disputarien la final contra els All Blacks de Nova Zelanda. El que va succeir –diu Carlin– s'explica en el fet que "l'esport és un gran catalitzador de les emocions de les masses i contribueix a definir les percepcions polítiques". Però també, gràcies al carisma irresistible de Mandela, com queda palès en el llibre. Carlin ha volgut reflectir una mica de la llum que desprèn Mandela, el qual ha dominat l'art de fer amics i d'influir en el poble. Carlin ho demostra en tot un recull que fa de les veus dels carcellers de Mandela, dels guardaespalles, dels líders dels negres i de l'extrema dreta. El conjunt, com ha dit la BBC, és una història càlida, meravellosa i narrada amb intel·ligència.

El que va succeir a l'estadi d'Ellis Park fou tan extraordinari, que sembla tenir connotacions miraculoses. Gràcies a Mandela, per primer cop un negre, en Chester Williams, va formar part de l'equip de l'enemic, els blancs. Els Springbok van assajar i cantà l'himne negre "Nkosi Sikelel' iAfrika". Mandela vestia una samarreta i gorra verda i daurada, com els colors de l'equip dels Springbok. Contra tot pronòstic Sud-àfrica va guanyar. I aquest fet va aconseguir que tot el país superés l'odi racial i adquirís un orgull compartit. Per cert, l'any 2007, els Springbok van tornar a guanyar la Copa del Món de Rugbi en derrotar a la final a Anglaterra.

El llibre conté moltes anècdotes –com subratlla el "Library Journal"–, que "impressionen i il·luminen aquella tempestuosa atmosfera de Sud-àfrica i el geni polític de Mandela". Precís i contundent és el "Sunday Telegraph": "Fascinant". És una gran història i un apassionant relat, fins al punt que la Warner Bros no ha dubtat a portar al cinema sota la direcció de Clint Eastwood i amb Morgan Freeman en el paper de Mandela i Matt Damon fent de capità de l'equip, que corresponia al blanc François Piennar, a qui Mandela lliurà la copa.

Aquest llibre se l'està rebent amb entusiasme. És el llibre d'un home molt messiànic, d'aquests que no es trobem fàcilment. Per això, potser, la seva lectura provoca una gran admiració i, a més a més, una alliberació quasi catàrtica, però molt necessària. Aquest món nostre amb tants conflictes necessita persones com Mandela, que els líders no creïn

conflictes, ans el contrari els frenin, els dilueixin. Aquest llibre emociona precisament perquè gràcies a Carlin trobes l'home que va ser capaç d'apaivagar el que era un possible i probable polvorí. És per això que a Obama se'l compara amb Mandela. Que així sigui!

Com a cloenda d'aquesta història i d'aquest llibre és millor escoltar les últimes frases amb les que Carlin acaba el llibre:

"Qui pot dir si aquesta situació es mantindrà per sempre més? El que perdurarà és l'exemple de Mandela, així com el raig d'utopia que el seu poble va albirar des de d'alt d'aquell cim on els va conduir el 24 de juny de 1995. Quan vaig preguntar a Tutu (arquebisbe sud-africà) quin seria el llegat permanent d'aquell dia, va contestar:

"- És ben simple. Un amic de Nova York em va donar una vegada una resposta quan em va dir:

"Saps una cosa? El millor de les coses bones és que poden repetir-se".

"Així de fàcil".

**La Campana.
Barcelona**